

C/ Nou del teatre, 16
17004 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

SECRETOS DE UN ESCÁNDALO

May December

Estats Units, 2023

Direcció: Todd Haynes

Guió: Samy Burch

Intèrprets: Natalie Portman,
Julianne Moore, Charles
Melton, Cory Michael Smith

Durada: 113 min

Gènere: drama romàntic

Idioma: anglès

Data d'estrena: 23/02/2024

Julianne Moore i Natalie Portman davant del mirall

"Els relats tradicionals d'heroisme i de triomf no existeixen en el cinema de Todd Haynes. Al seu lloc, ofereix complexitat i humanitat. Allà on estem acostumats a esperar una resolució, ell no n'ofereix cap. Si existís una manera de resoldre la relació entre un mateix i el món, no tindríem necessitat d'interrogar, d'explorar, de fer i veure films."

(Fragment del pròleg de Julianne Moore al llibre *Todd Haynes, Chimères américaines*, Centre Pompidou)

May december és el títol original d'un film que la distribució espanyola ha canviat pel cridaner *Secretos de un escándalo*. L'escàndol té a veure amb l'origen de la relació d'una parella amb una notable diferència d'edat: ella (Gracie/Julianne Moore) tenia 35 anys (estava casada i tenia tres fills) i ell (Joe/Charles Menton) en tenia 13. Encara que la parella, amb la família que ha format amb tres fills, sembli acceptada pel seu entorn social, l'escàndol persevera damunt seu. Amb un guió escrit per Samy Burch que va arribar a Haynes a iniciativa de Natalie Portman (l'altra protagonista femenina) en voler-lo implicar en un projecte del qual és productora. La pel·lícula, de fet, s'inspira lliurement en un cas real que, certament, va escandalitzar la societat nord-americana a primers dels últims anys 90: Mary Kay Letourneau (mestra en una escola de Burien, a l'Estat de Washington, casada i amb tres fills) va ser condemnada a presó per haver mantingut relacions sexuals amb un alumne seu de tretze anys, Vili Fualau, d'origen coreà; tot i que Letourneau tenia prohibit acostar-se al noi, la relació es va reprendre i va continuar fins que, el 2020, ella va morir: van casar-se i van

tenir dues filles.

A *May december*, Gracie, que no és mestra, va conèixer Joe mentre treballava en una botiga d'animals, on, a l'interior, van ser enxampats mentre feien sexe. Ho escric en passat perquè, en el present en què s'ambienta el film, Gracie i Joe fa més de vint anys que estan junts i viuen a Savannah (Geòrgia) en un moment en què la filla gran estudia a la universitat mentre els fills més petits (un noi i una noia bessons) són a punt d'anar-hi: el niu s'està buidant i Joe veu com els fills s'han fet grans i marxen per dur una vida com a joves que ell no ha tingut. En tot cas, l'inici de la relació s'hi evoca a partir de la intrusió en la família d'una actriu (Elizabeth/Portman) que es prepara per interpretar en un telefilm Gracie en el moment en què va esclatar l'escàndol. Per compondre el personatge, i en aquest sentit Todd Haynes esbossa alguna cosa sobre els mètodes interpretatius, Elizabeth pregunta a Gracie i a tots els implicats en l'escàndol, compresos l'exmarit de la dona i els seus fills comuns. També observa la manera de parlar de la dona i els seus gestos. Elizabeth s'emmiralla ficticiament en Gracie per procedir a la imitació de qui va ser: fins a quin punt és possible reconstruir-ho? Havent-hi un joc de reflexos, no és estrany que, amb algunes seqüències extraordinàriament filmades amb la presència de Portman i Moore, el film estigui ple de miralls, que a vegades s'identifiquen amb la càmera si hi intervé l'actriu: algú que està representant, que fingeix per esdevenir una altra. En certa manera, Elizabeth vol xuclar Gracie? Tampoc no és estrany que el seu nom sigui el mateix que el de l'actriu que Liv Ullmann interpreta a *Persona*, el film de

Bergman sobre una possessió/fusió entre dues dones que Haynes reconeix haver tingut present. Tanmateix, el cineasta creu que el contacte entre Gracie i Elizabeth sobretot fa que totes dues es desestabilitzin i entrin en crisi.

A banda de la seva diferència d'edat, Gracie i Elizabeth són més experimentades que Joe, a qui, com s'ha dit, el film aborda en un moment en què sent una insatisfacció vital: la recança d'una vida no viscuda. De fet, Joe és el personatge principal amb menys poder i, per tant, el més fràgil. D'aquí, per primera vegada en la part de cinema de Haynes centrat en dones, aquestes són les dominants, de manera particular Gracie en la seva relació amb Joe. A *Safe*, *Lluny del paradís* i *Carol*, pel·lícules que trepitgen el terreny del melodrama, hi ha dones que han viscut atrapades en estructures familiars patriarcals de les quals són expulsades (sigui per una malaltia "incomprensible" que du la protagonista a ser apartada com una nosa, en el cas de la primera, o sigui perquè, pel que fa a la segona, el descobriment de l'homosexualitat del marit fa impossible mantenir l'aparença del paradís burgès) o, respecte l'última, són capaces d'alliberar-se. Gracie no només controla l'espai domèstic, sinó que, podem suposar que des del principi, té el poder en una relació que sembla tan desigual com l'edat: és el moment de dir que el títol *May december* fa referència, a través de la distància temporal entre els mesos esmentats, a la diferència d'edat i per tant de període vital, si bé destinar-li el desembre a Gracie pot semblar una mica extrem. El cas és que Joe és qui sembla atrapat, com les papallones que col·lecciona, dins l'espai domèstic (on el veiem sol tombat en un canapè mentre mira un programa de bricolatge a la televisió) que Gracie controla i ordena. Haynes mostra com en una família posem-hi que atípica també s'hi imposen unes relacions de poder desiguals i una certa normativitat. No jutjar els personatges i allò que han fet (al respecte, Gracie no sembla haver desenvolupat mai cap consciència de culpa), sinó, com sempre, explorar en la complexitat humana. En aquest cas, l'exploració du a un film particularment pertorbador, esmunyedís, amb un humor rar i un fons de tristesa. Resulta interessant observar-hi com un mateix fragment musical (una variació de Marcelo Zarvos d'un tros de la banda sonora de Michael Legrand per *El missatger*), de Joseph Losey provoca efectes diferents, fins repetint-s'hi les mateixes tonalitats, en aparèixer en diversos moments del film. La vida muda de cop, la lleugeresa dona pas a la inquietud, i Haynes observa els personatges a certa distància, però

sense desafecció: no són herois, fan el que poden sense que hi hagi solucions fàcils. Amb Julianne Moore, la seva actriu còmplice, al capdavant, i la incorporació de Natalie Portman, el cineasta dóna joc als intèrprets per transmetre-ho.

Imma Merino Serrat
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona